

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.11.2020
COM(2020) 694 final

2016/0365 (COD)

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o okviru za sanacijo
in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010,
(EU) št. 648/2012 in (EU) 2015/2365**

**SPOROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU**

v skladu s členom 294(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije

v zvezi s

**stališčem Sveta o sprejetju uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o okviru za sanacijo
in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010,
(EU) št. 648/2012 in (EU) 2015/2365**

1. OZADJE

Datum posredovanja predloga Evropskemu parlamentu in Svetu (dokument COM(2016) 856 final – 2016/0365 COD):	28. november 2016
Datum mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora:	29. marec 2017
Datum mnenja Evropske centralne banke:	20. september 2017
Datum stališča Evropskega parlamenta, prva obravnava:	27. marec 2019
Datum posredovanja spremenjenega predloga:	ni relevantno
Datum sprejetja stališča Sveta:	17. november 2020

2. CILJ PREDLOGA KOMISIJE

Centralna klirinška nasprotna stranka (CNS) je infrastruktura finančnih trgov, ki deluje kot nasprotna stranka obeh strani posla v finančnem instrumentu. CNS opravljajo kliring vrste finančnih instrumentov. Za finančni sistem so bistvenega pomena, ker upravljajo obsežna tveganja nasprotne stranke. S tem ustvarjajo povezave med več bankami, drugimi finančnimi nasprotnimi strankami in podjetji (tj. klirinškimi udeleženci¹).

Število poslov, ki jih obdelajo CNS, se je povečalo od zaveze skupine G20 leta 2009, da se bo kliring standardiziranih izvedenih finančnih instrumentov (OTC) opravljal prek CNS.

Propad CNS je zelo neverjeten, vendar bi močno vplival na finančno stabilnost. Komisija je za obravnavo morebitnih tveganj v primeru propada CNS 28. novembra 2016 sprejela zakonodajni predlog o sanaciji in reševanju CNS². Temelji na uredbi o infrastrukturi evropskega trga³ (EMIR) in konceptualnem okviru DSRB⁴ (direktiva o sanaciji in reševanju

¹ Izraz „klirinški udeleženci“ pomeni „klirinški člani“ in „stranke“. V uredbi EMIR „klirinški član“ pomeni podjetje, ki sodeluje v CNS in je odgovorno za izpolnjevanje finančnih obveznosti, ki izhajajo iz tega sodelovanja, „stranka“ pa pomeni podjetje v pogodbenem razmerju s klirinškim članom CNS, ki podjetju omogoča kliring poslov s to CNS.

² Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012 in (EU) 2015/2365.

³ Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov.

bank). V zakonodajo EU bo prenesel mednarodne standarde, določene s ključnimi lastnostmi⁵ in smernicami⁶ Odbora za finančno stabilnost, ki se jim je EU zavezala v okviru skupine G20.

Cilj predloga je zagotoviti, da so CNS in nacionalni organi v EU pripravljeni in razpolagajo z orodji za odločno ukrepanje v kriznem scenariju. Predlagana uredba temelji na treh stebrih: pripravljenosti (načrti sanacije in reševanja, pooblastila za izboljšanje rešljivosti), pooblastilih za zgodnje posredovanje in usklajenem naboru instrumentov za reševanje za nacionalne organe za reševanje. Z novimi pravili se bo zagotovila ohranitev kritičnih funkcij CNS, medtem ko se bo hkrati ohranila finančna stabilnost in pomagalo preprečiti, da bi stroške reševanja propadajočih CNS nosili davkoplačevalci.

3. PRIPOMBE K STALIŠČU SVETA

Stališče Sveta odraža politični dogovor, ki je bil 23. junija 2020 dosežen med Evropskim parlamentom in Svetom. Komisija ta dogovor podpira.

S političnim dogovorom je bilo uvedenih več sprememb, ki odstopajo od prvotnega predloga Komisije, med drugim tudi v zvezi z naslednjimi točkami:

A. Upravljanje

(i) Članstvo v kolegiju za reševanje

Politični dogovor potrjuje sestavo kolegija za reševanje, ki temelji na razširitvi sestave obstoječega kolegija nadzornikov, vendar upošteva spremembe, vključene z revizijo uredbe EMIR iz oktobra 2019⁷.

Kolegij za reševanje tako vključuje ne le člane kolegija nadzornikov iz revidirane uredbe EMIR, organe za reševanje CNS in vseh interoperabilnih CNS ter organe za reševanje klirinških članov CNS iz treh držav članic, ki največ prispevajo v njihov jamstveni sklad, kot člane z glasovalno pravico, ampak kot opazovalce tudi:

- pristojne organe in organe za reševanje drugih klirinških članov;
- pristojne organe ali organe za reševanje strank iz katere koli države članice, ki je še ne zastopa član kolegija;
- druge centralne banke izdajateljice in
- pristojni organ nadrejene družbe, če je primerno.

⁴ Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta.

⁵ „Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions“ (Ključne lastnosti učinkovitih ureditev za reševanje finančnih institucij), 15. oktober 2014.
https://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_141015.pdf.

⁶ Guidance on Central Counterparty Resolution and Resolution Planning (Smernice o reševanju centralnih nasprotnih strank in načrtovanju reševanja), 5. julij 2017.
<https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P050717-1.pdf>.

⁷ Uredba (EU) 2019/2099 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 v zvezi s postopki in organi, ki sodelujejo pri izdaji dovoljenja CNS, in zahtevami za priznanje CNS iz tretjih držav.

V prvih treh primerih bi morala biti zahteva za sodelovanje v kolegiju za reševanje utemeljena s sistemskimi učinki propada CNS v njihovih zadevnih državah članicah in na valuto, ki jo izdajajo.

Namen te razširjene sestave je spodbujati sodelovanje in izmenjavo informacij med organi ter zagotoviti, da se pri načrtovanju reševanja upoštevajo interesi večjega števila potencialno prizadetih deležnikov.

(ii) Predhodne informacije

Politični dogovor predvideva, da organi za reševanje predhodno obvestijo kolegij za reševanje o ukrepih za reševanje, ki jih nameravajo sprejeti, in ali ukrep za reševanje odstopa od načrta reševanja. Okvir dopolnjuje naknadno obveščanje, s katerim se kolegiju za reševanje zagotovijo razlogi za vsako odstopanje, kakor hitro je mogoče po sprejetju ukrepa za reševanje.

Ta proces obveščanja naj bi bil ključen element preglednosti za okvir odločanja, ki organom zadevnih držav članic omogoča, da ocenijo in predvidijo učinke reševanja CNS.

(iii) Zavezujoče posredovanje organa ESMA pri načrtih sanacije, načrtih reševanja in ukrepih za reševanje

Kot je bilo predlagano, je za večino odločitev nacionalnih pristojnih organov in organov za reševanje v zvezi s pripravljalnimi fazami potrebna skupna odločitev, ki jo izglasujejo člani kolegija nadzornikov in kolegija za reševanje, ki imajo glasovalno pravico. Ta skupna odločitev bi morala biti sprejeta v štirih mesecih. Če ni, bi lahko ustrezni nacionalni organi CNS odločitev sprejeli sami, razen če se zahteva zavezujoče posredovanje organa ESMA.

Politični dogovor določa, da je za zahtevanje zavezujočega posredovanja organa ESMA za vprašanja, povezana z načrtovanjem sanacije in reševanja, potrebna navadna večina v kolegiju nadzornikov ali kolegiju za reševanje.

Ta prag je kompromis med tem, da se vsakemu članu kolegija dovoli predložitev take zahteve organu ESMA, na primer po mehanizmu DSRB, in zahtevano dvotretjinsko večino članov kolegija z volilno pravico, kot velja v primeru EMIR. Zadevnim kolegijem bi moral omogočati učinkovito delo za sprejemanje odločitev v pripravljalni fazi, ki odražajo interese njihovih članov, medtem ko lahko v najtežjih primerih izkoristijo mehanizem posredovanja.

(iv) Naloge organa ESMA

V skladu s političnim dogovorom mora organ ESMA razviti regulativne tehnične standarde in tako določiti:

- vsebino pisnih dogovorov in postopke za delovanje kolegijev za reševanje;
- metodologijo za izračun in ohranjanje zneska dodatnih vnaprej financiranih namenskih lastnih sredstev, ki jih bo CNS uporabila pri sanaciji, ter postopke, če taka lastna sredstva niso na voljo, s katerimi CNS zahteva prispevke klirinških članov, ki izpolnjujejo obveznosti, in nato tem klirinškim članom povrne sredstva;
- metodologijo za ocenjevanje načrtov sanacije;

- vsebino načrtov reševanja;
- vrstni red dodelitve, najdaljše obdobje in največji delež letnega dobička CNS v okviru mehanizma povračil pri sanaciji;
- elemente, pomembne za vrednotenje;
- metodologijo za izračun blažilnika za dodatne izgube, ki jih je treba vključiti v začasno vrednotenje;
- minimalne elemente, ki bi jih bilo treba vključiti v reorganizacijo podjetja; merila, ki jih mora izpolnjevati načrt reorganizacije podjetja;
- metodologijo za končno vrednotenje po načelu, da noben upnik ne sme biti na slabšem;
- pogoje, da klirinški člani nadomestilo prenesejo na svoje stranke v skladu z načelom pogodbene simetrije.

Organ ESMA mora tudi razviti smernice, ki določajo ali spodbujajo:

- minimalni seznam kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov za sprožitev sanacijskih ukrepov;
- različne scenarije, ki jih je treba upoštevati za načrt sanacije;
- zbliževanje praks reševanja glede ocene rešljivosti;
- dosledno uporabo sprožilcev za uporabo ukrepov za zgodnje posredovanje;
- zbliževanje nadzornih in reševalnih praks v zvezi z uporabo okoliščin, v katerih se šteje, da CNS propada ali bo verjetno propadla;
- metodologijo, ki jo bo organ za reševanje uporabil za določanje vrednotenja pogodb, ki bodo prenehale;
- vrste in vsebino določb iz dogovorov o sodelovanju s tretjimi državami;
- okoliščine, v katerih lahko pristojni organ od CNS zahteva, da se vzdrži nekaterih izplačil po dogodku, ki ni povezan z neizpolnitvijo obveznosti.

B. Zgodnje posredovanje, načrti in instrumenti za sanacijo

(i) Dodatna lastna finančna sredstva

Z uredbo EMIR je bila v mehanizme za porazdelitev izgub CNS vnesena raven lastnih sredstev CNS, ki naj bi se uporabila tik pred prispevki klirinških članov, ki izpolnjujejo obveznosti, v jamstveni sklad. Ta, prva raven lastnih finančnih sredstev (ang. *skin-in-the game* ali *SITG*) je določena na 25 % kapitalskih zahtev CNS, cilj pa je zagotoviti, da lastniki in delničarji CNS izvajajo ustrezen nadzor nad njenimi dejavnostmi in praksami upravljanja tveganj.

S političnim dogovorom se uvaja dodatna, tj. druga raven lastnih sredstev CNS, preden CNS pri sanaciji uporabi kakršen koli poziv k denarnemu plačilu ali odbitke dobička iz gibljivega kritja. Ta, druga raven lastnih sredstev je določena na med 10 %⁸ in 25 % kapitalskih zahtev

⁸ Prag za obveščanje, kot je določen v členu 1(3) Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 152/2013 z dne 19. decembra 2012 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi glede kapitalskih zahtev za centralne nasprotno stranke, se lahko uporablja za izpolnjevanje celotne zahteve glede druge ravni lastnih sredstev ali njenega dela.

CNS na podlagi tveganja, kot določa uredba EMIR. Metodologija za izračun druge ravni lastnih sredstev in pogoji za njeno vzdrževanje bodo določeni v delegiranem aktu Komisije na podlagi regulativnega tehničnega standarda, ki ga bo razvil organ ESMA, ob upoštevanju:

- strukture in notranje organizacije CNS ter narave/obsega/zapletenosti njihovih dejavnosti;
- strukture spodbud delničarjev, vodstva, klirinških članov in strank CNS;
- primernosti za CNS, odvisno od valut, v katerih so izraženi finančni instrumenti, za katere opravljajo kliring, valut, ki se sprejemajo kot zavarovanje, in tveganja, ki izhaja iz njihovih dejavnosti, da imajo korist od širše naložbene politike;
- mednarodnega okvira in praks v drugih jurisdikcijah.

Širša naložbena politika, odobrena v skladu s pogoji, ki jih bo organ ESMA razvil v regulativnem tehničnem standardu, lahko vsebuje dodatna likvidnostna tveganja. Če torej sredstva, v katera je bila naložena druga raven lastnih sredstev, niso takoj na voljo za pokrivanje izgub, politični dogovor CNS omogoča, da nadaljujejo njihovo dodeljevanje klirinškim članom, kot je določeno v njihovih načrtih sanacije, da se zagotovi kontinuiteta kritičnih storitev kliringa. CNS bodo morale klirinškim članom pozneje povrniti sredstva do višine druge ravni lastnih sredstev.

(ii) Odbitki dobička iz gibljivega kritja in pozivi k denarnemu plačilu pri sanaciji

V političnem dogovoru je predvidena uporaba odbitkov dobička iz gibljivega kritja, kjer je to primerno, odvisno od dejavnosti CNS, in pozivov k denarnemu plačilu pri sanaciji. To odraža trenutno prakso večine CNS, cilj pa je povečanje zaščite davkoplačevalcev. Hkrati se s tem političnim dogovorom krepi preglednost sanacijskih ukrepov za deležnike in njihovo sodelovanje pri razvoju načrtov sanacije. Prav tako se dodatno oblikuje uporaba sanacijskih ukrepov z uvedbo različnih elementov spremljanja in nadzora s strani pristojnih organov.

(iii) Drugo: sodelovanje strank na dražbah; omejitve prejemkov

Politični dogovor vključuje pooblastilo za zgodnje posredovanje, ki pristojnemu organu omogoča, da razširi obseg dražb na stranke in jim omogoči, da oddajajo ponudbe za pozicije klirinškega člana, ki ne izpolnjuje obveznosti. Pristojni organ bi od CNS zahteval, naj klirinškim članom naroči, naj svoje stranke povabijo k neposrednemu sodelovanju na dražbah, ki jih organizira CNS. Ta možnost je odvisna od pogojev, da narava dražbe upravičuje to izjemno udeležbo in da lahko stranka CNS dokaže, da je vzpostavila ustrezno pogodbeno razmerje s klirinškim članom za izvedbo in kliring poslov, ki bi lahko nastali na podlagi dražbe.

Pristojni organi so tudi pooblaščen, da omejijo ali prepovejo vse prejemke iz naslova lastniškega kapitala, vključno z izplačili dividend in ponovnimi odkupi s strani CNS, ter omejijo, prepovejo ali zamrznejo vsa izplačila variabilnih prejemkov višjim vodstvenim delavcem.

C. Instrumenti za reševanje

(i) Pozivi k denarnemu plačilu v okviru reševanja

Politični dogovor poleg pozivov k denarnemu plačilu, predvidenih v sanacijskih ukrepih CNS, potrjuje tudi možnost poziva k denarnemu plačilu za reševanje, ki jo lahko uporabi organ za reševanje. Največja izpostavljenost klirinških članov zaradi njihove dodatne finančne obveznosti je povečana na dvakratnik njihovih prispevkov v jamstveni sklad CNS. Ta pristop ostaja skladen z uredbo EMIR (člen 43(3)), ki zahteva, da imajo klirinški člani CNS omejene izpostavljenosti do CNS. V političnem dogovoru je tudi pojasnjena uporaba poziva k denarnemu plačilu v okviru reševanja v primeru dogodkov, ki niso povezani z neizpolnitvijo obveznosti, pa tudi določitev meje, kadar imajo CNS več jamstvenih skladov.

(ii) Odbitek začetnega kritja

Politični dogovor je izbral zaprt seznam instrumentov za reševanje in izrecno izključuje uporabo odbitka začetnega kritja. Ta pristop je v skladu z uredbo EMIR (člen 45(4)), ki določa, da CNS ne uporabi kritij, nakazanih s strani klirinških članov, ki izpolnjujejo obveznosti, za pokrivanje izgub, nastalih zaradi neplačila drugega klirinškega člana. Olajšuje tudi izvajanje ukrepov za reševanje v glavnih jurisdikcijah tretjih držav, kjer so začetna kritja v skladu z lokalnimi pravili in predpisi izrecno izključena iz postopkov zaradi insolventnosti.

D. Zaščitni ukrep „v postopku reševanja noben upnik ne sme biti na slabšem kot v primeru likvidacije (NCWO)“

Cilj zaščitnega ukrepa NCWO je zaščititi temeljne pravice delničarjev, klirinških članov in drugih upnikov CNS v postopku reševanja.

V skladu z mednarodnimi smernicami, ki jih je določil Odbor za finančno stabilnost, se v političnem dogovoru primerjajo izgube, ki so jih utrpeli delničarji, klirinški člani in drugi upniki CNS v postopku reševanja, z izgubami, ki bi jih realno imeli, če bi CNS prenehala v okviru običajnega postopka zaradi insolventnosti po popolni uporabi veljavnih pogodbenih obveznosti in drugih dogovorov v njenih pravilih poslovanja.

V smislu vrednotenja politični dogovor zahteva, da NCWO hipotetično upošteva tržno razumno oceno neposrednih nadomestitvenih stroškov, ki jih imajo klirinški člani pri ponovnem odprtju primerljivih neto pozicij na trgu. Za oceno takih izgub je potrebna tudi uporaba lastne metodologije določanja cen CNS, razen če taka metodologija določanja cen ne odraža dejanskih tržnih pogojev.

S političnim dogovorom se uvaja tudi pojem „pogodbena simetrija“, s katerim se zaščita zaščitnega ukrepa NCWO razširja na stranke. Pojem določa, da če pogodbeni dogovori klirinškim članom omogočajo, da negativne posledice instrumentov za reševanje prenesejo na svoje stranke, morajo pogodbeni dogovori na enakovredni in sorazmerni osnovi vključevati tudi pravice strank do morebitnega nadomestila, ki ga prejmejo klirinški člani, v kolikor se nanašajo na pozicije strank. Ta določba velja tudi za posredne klirinške storitve.

E. Nadomestilo klirinškim članom, ki izpolnjujejo obveznosti

Politični dogovor potrjuje možnost, da organ za reševanje od CNS zahteva, naj klirinškim članom, ki izpolnjujejo obveznosti, povrne škodo, ki izhaja iz uporabe instrumentov za porazdelitev izgub, če so izgube večje od tistih, ki bi jih klirinški člani, ki izpolnjujejo obveznosti, imeli v skladu s pravili delovanja CNS.

To nadomestilo bi bilo omejeno na primere, ko bi bil klirinški član, ki izpolnjuje obveznosti, upravičen do terjatve po načelu „noben upnik ne sme biti na slabšem“ (NCWO).

Nadomestilo je lahko v obliki lastniških instrumentov, dolžniških instrumentov ali instrumentov, s katerimi se pripozna terjatev do prihodnjih dobičkov CNS.

Za spodbujanje klirinških članov, da podprejo postopek sanacije, kompenzacijski mehanizem upošteva vse neporavnane pogodbene obveznosti klirinških članov do CNS.

Nadomestilo se bo odštelo od vsake terjatve NCWO do klirinških članov, kar zmanjšuje pomisleke, da bi morale države članice plačati klirinškim članom, če bi k reševanju prispevali več, kot bi izgubili v primeru insolventnosti.

F. Povračilo javnih sredstev

S političnim dogovorom se dodaja več pogojev za uporabo državnih instrumentov za stabilizacijo v obliki podpore za lastniški kapital in začasnega javnega lastništva. Pomemben pogoj se nanaša na delni odpis in konverzijo preostalih lastniških instrumentov, dolžniških instrumentov ali drugih nezavarovanih obveznosti s strani organa za reševanje pred uporabo državnih instrumentov za stabilizacijo ali skupaj z njo. Države članice bi morale tudi pred uporabo državnih instrumentov za stabilizacijo vnaprej določiti celovite in verodostojne ureditve za povračilo javnih sredstev v ustreznem obdobju.

S političnim dogovorom se zahteva povračilo vseh javnih sredstev, ki se uporabijo kot državni instrumenti za stabilizacijo, pa tudi vseh razumnih stroškov, ki jih ima organ za reševanje v zvezi z uporabo instrumentov ali pooblastil za reševanje. Sem spadajo stroški, povezani z morebitnimi terjatvami NCWO.

V političnem dogovoru so navedeni tudi glavni viri za povračilo.

Za dopolnitev teh virov se s političnim dogovorom uvaja mehanizem „odložene uveljavitve“ vseh preostalih pogodbenih obveznosti deležnikov do CNS, zlasti klirinških članov ali nadrejenih družb, ki med postopkom reševanja, ki bi vključeval uporabo javnih sredstev, ne bi bile izvršene. S političnim dogovorom se dovoljuje tako delno uveljavljanje v primerih, ko:

- popolna uporaba neporavnanih pogodbenih obveznosti ni mogoča v razumnem časovnem okviru;
- bi popolna uporaba neporavnanih pogodbenih obveznosti imela znatne negativne učinke na finančni sistem ali spodbudila njihovo širjenje ali
- ko bi bila uporaba instrumentov za reševanje primernejša za pravočasno doseganje ciljev reševanja.

Organ za reševanje bi lahko še naprej uveljavljal tiste preostale pogodbene obveznosti za izterjavo porabe javnih sredstev do 18 mesecev po tem, ko se za CNS šteje, da propada ali bo verjetno propadla, če razlogi za opustitev uveljavljanja teh obveznosti ne bi več obstajali.

G. Obravnava CNS kot dela skupin

S političnim dogovorom se odpravlja možnost načrtov sanacije skupin, vendar krepi zahteva, naj organi upoštevajo medsebojno odvisnost znotraj skupin v okviru ocenjevanja ali

oblikovanja načrtov sanacije in reševanja. S političnim dogovorom se zlasti zahteva, naj CNS razvijejo scenarije sanacije, v katerih finančna podpora, nazadnje dogovorjena z njihovimi skupinami ali nadrejenimi podjetji, ne bi bila na voljo.

H. Spremembe uredbe EMIR in drugih aktov

S političnim dogovorom se uvaja več sprememb obstoječih zakonodajnih aktov. Najpomembnejši med njimi so navedeni v nadaljevanju.

(i) Uvedba mirovanja obveznosti kliringa

V skladu z EMIR Refit⁹ se s političnim dogovorom uredba EMIR spreminja tako, da omogoča ne le uvedbo mirovanja kliringa, temveč tudi obveznosti trgovanja v primerih reševanja.

(ii) Referenčne obrestne mere

S političnim dogovorom se uvaja sprememba uredbe EMIR, da bi se zagotovilo izvzetje iz obveznosti kliringa ali zahtev po kritju pri preteklih poslih, če naj bi se ti posli prenovili izključno z namenom izvajanja ali priprave na izvajanje reforme referenčne obrestne mere Odbora za finančno stabilnost¹⁰.

S to spremembo se izvaja mednarodni dogovor, ki so ga dosegli Odbor za finančno stabilnost, Baselski odbor za bančni nadzor in Mednarodno združenje nadzornikov trga vrednostnih papirjev ter v skladu s katerim se priporoča taka oprostitev.

(iii) Prost dostop

Politični dogovor retroaktivno za eno leto odlaga določbe o prostem dostopu iz uredbe o trgih finančnih instrumentov (MiFIR)¹¹.

Z uredbo MiFIR se uvaja nediskriminatorni režim prostega dostopa do mest trgovanja in CNS za izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na borzi. Ključni namen zahteve po prostem dostopu je prekiniti „navpični silos“ med trgovalno in klirinško infrastrukturo ter olajšati konkurenco. Zelo pomembno je, da se je s pravili iz uredbe MiFIR o prostem dostopu vključilo tudi več začasnih prehodnih obdobj in izvzetij, kar pomeni izvzetje iz uporabe pravic do dostopa. Na splošno člen 54(2) MiFIR nacionalnim pristojnim organom omogoča, da mesta trgovanja in CNS začasno izvzamejo iz določb uredbe MiFIR o dostopu za izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje na borzi. V navedenem členu je bilo uporabljeno 30-mesečno prehodno obdobje, ki bi se končalo 3. julija 2020.

Tako odložitev bi bilo treba obravnavati z vidika učinkov sedanje pandemične krize na finančne trge. Organ ESMA je 11. junija podal javno izjavo, v kateri je pojasnil uporabo

⁹ Uredba (EU) 2019/834 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 glede obveznosti kliringa, uvedbe mirovanja obveznosti kliringa, zahtev glede poročanja, tehnik zmanjševanja tveganja za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih OTC brez kliringa prek centralne nasprotne stranke, registracije in nadzora repozitorijev sklenjenih poslov in zahtev za repozitorije sklenjenih poslov.

¹⁰ <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/policy-development/additional-policy-areas/financial-benchmarks/>.

¹¹ Uredba (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012.

določb uredbe MiFIR o prostem dostopu glede na nedavni negativen razvoj dogodkov, povezan s COVID-19. Njegov cilj je bil tudi uskladiti nadzorne ukrepe pristojnih nacionalnih organov z določitvijo zadev, ki bi jih morali upoštevati pri ocenjevanju zahtev za prost dostop. Organ ESMA meni, da lahko trenutno tržno okolje, za katero je značilna visoka stopnja negotovosti in nestanovitnosti zaradi pandemije COVID-19, negativno vpliva na CNS in poslovanje mest trgovanja ter poveča njihovo operativno tveganje. Ta povečana tveganja v kombinaciji z omejeno zmogljivostjo za ocenjevanje zahtev za dostop in upravljanje migracij transakcijskih tokov lahko vplivajo na urejeno delovanje trgov ali finančno stabilnost. Organ ESMA od pristojnih nacionalnih organov pričakuje, da bodo pri sprejemanju odločitev o zahtevah za prost dostop upoštevali ustrezen negativen razvoj dogodkov, kolikor je to primerno. Politični dogovor motivacijo za odložitev opisuje v uvodnih izjavah zakonodajnega akta, in sicer tako glede negativnih učinkov zaradi COVID-19 kot tudi glede načina, kako so bila upoštevana legitimna pričakovanja upravljavcev trga.

V zvezi s tem je Komisija seznanjena z dejstvom, da so bile v politični dogovor vključene določbe v zvezi z zahtevami za prost dostop iz členov 35 in 36 uredbe MiFIR. Teh določb v prvotnem predlogu Komisije ni bilo. Po mnenju Komisije te določbe niso povsem v skladu z institucionalno ureditvijo EU, zlasti pravico Komisije do pobude, in ne smejo pomeniti precedensa za prihodnja pogajanja.

Ker pri zadevnih spremembah v uredbi MiFIR ne gre za vsebinsko spremembo politike, temveč zgolj za krajšo odložitev določb o dostopu iz uredbe MiFIR, Komisija zdaj ne bo nasprotovala njihovemu sprejetju. To ne posega v nobeno politiko, ki bi jo lahko Komisija v zvezi s tem vprašanjem predlagala v prihodnje.

I. Končne določbe, začetek uporabe in klavzula o pregledu

S političnim dogovorom se uvajajo naslednje klavzule o pregledu:

- Do 31. decembra 2021: pregled uporabe instrumenta za odpis in konverzijo v primeru reševanja CNS v kombinaciji z drugimi instrumenti za reševanje, ki povzročajo finančne izgube, ki jih nosijo klirinški člani. Namen te klavzule o pregledu je upoštevati morebitni napredek na ravni Odbora za finančno stabilnost pri obravnavi lastniškega kapitala CNS v postopku reševanja.
- Po 5 letih: (a) splošni pregled zakonodaje, zlasti kar zadeva „ustreznost in zadostnost finančnih sredstev, ki so na voljo organu za reševanje za kritje izgub, ki nastanejo zaradi dogodka, ki ni povezan z neizpolnitvijo obveznosti; (b) znesek lastnih sredstev CNS, ki se uporabijo pri sanaciji in reševanju, ter načine njihove uporabe; (c) ustreznost instrumentov za reševanje, ki so na voljo organu za reševanje“.
- Po 6,5 leta: pregled ureditev upravljanja za sanacijo in reševanje CNS v Uniji.

V političnem dogovoru je predviden postopen začetek uporabe, da bi se upoštevali roki, določeni za organ ESMA za razvoj tehničnih standardov in smernic, pri čemer:

- se bodo določbe o načrtih sanacije, njihovih ocenah in povezanem postopku odločanja začele uporabljati po 12 mesecih;
- se bodo vse določbe v zvezi z reševanjem CNS začele uporabljati po 18 mesecih in
- se bodo določbe, ki določajo drugo raven lastnih sredstev in mehanizem povračila za uporabo odbitkov dobička iz gibljivega kritja za neplačane izgube, ki niso povezane

z neizpolnjevanjem obveznosti, v postopku sanacije, začele uporabljati po 24 mesecih.

5. SKLEP

Komisija podpira rezultate medinstitucionalnih pogajanj in lahko zato sprejme stališče Sveta na prvi obravnavi. Vendar izraža pomisleke glede institucionalne ureditve, navedene v točki (iii) oddelka H.